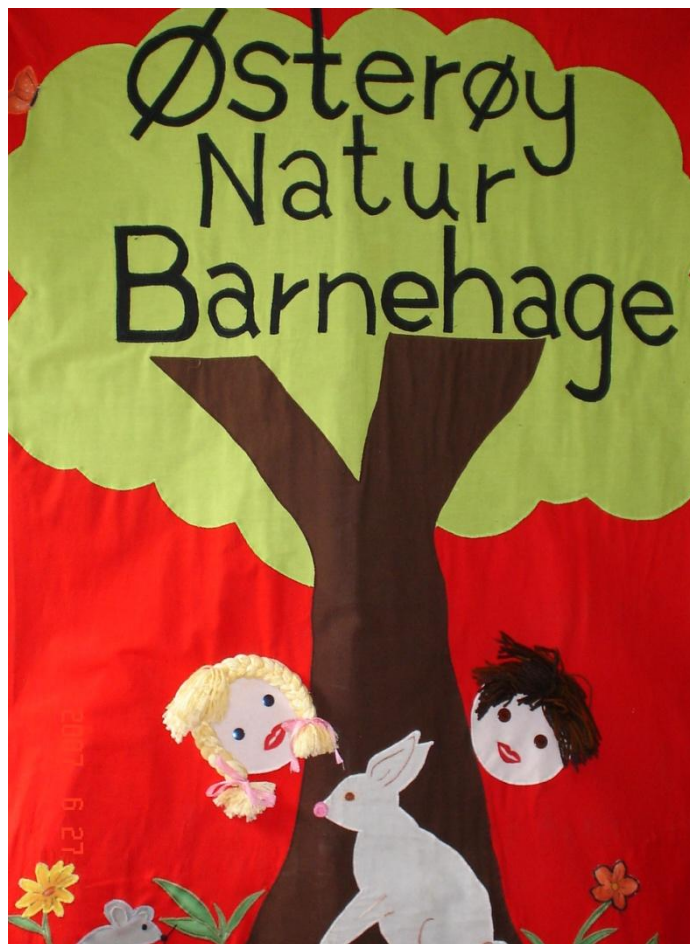

Østerøy Naturbarnehage

ÅRSPLAN

2024/2025

ØSTERØY NATURBARNEHAGE

Årsplan KNØTTEBO 2024-2025

Side 1 av 70

Velkommen til Østerøy Naturbarnehage!

Østerøy Naturbarnehage er organisert som et samvirkeforetak med foreldre som eiere, og initiativtager til barnehagen er Østerøy vellag. De leier ut lokalene til barnehagen. Barnehagen startet i 1990. Barnehagen ligger i naturskjønne omgivelser ytterst på Østerøya i Sandefjord. Beliggenheten er optimal i forhold til bruk av sjø og skog. Positive natur- og friluftsopplevelser er i fokus i Østerøy Naturbarnehage. Vi har valgt å utvide utetiden og oppholdet ute i naturen, vi oppholder oss mye ute, gjerne fra tidlig morgen til henting. Dette skjer selvfølgelig med positive opplevelser for barna i fokus. Vi har på vårt flotte område et multihus som har 4 vegger og dobbel dør. Multihuset fikk nytt dobbelt tak vinteren 2022 og skiftet kledning på 2 av 4 vegger. Vi har også belysning og en gammel vedovn som vi kan lage mat på, som er flittig i bruk. I umiddelbar nærhet til barnehagen har vi en ny godt utstyrt lavvo. Den store flotte lavvoen sto klar i mai 2023, med vedovn, vennskapshuske, lekekjøkken til barna og ulike klatrenett. Barnehagen er oppgradert etter de krav som stilles til en slik type virksomhet. Vi har lagt vekt på LYD, LUFT OG LYS gjennom lydisolerende takplater, meget godt ventilasjonsanlegg, store vinduer og lyse farger. Hovedhuset ble renoverert høsten 2021 med etterisolering og skifte av kledning på 3 av 4 vegger.

Barnehagens åpningstider er fastsatt til **07.00 til 17.00**

Barnehagen har makspris på 2000,-

Matpenger er for tiden 450,- i mnd,

som dekker frokost, 14-mat, frukt og melk alle dager, samt lunsj 3 dager i uken, hvor vi serverer varmmat 1 av disse dagene.

Vi er en to avdelings barnehage, med et hus til hver avdeling.

Avdeling Harestua- barn fra ca 2,5-6 år.

Avdeling Knøttebo- barn fra 10 måneder - 2,5 år.

Barnehagens personale består av totalt 11,40 årsverk.

VÅR VISJON:

«Med naturen og leken som arena,
skal vi tenne en gnist
til varig vennskap, vekst og glede»

Vi ønsker å gi barna en aktiv hverdag der friluftsliv
og fysisk aktivitet står sentralt.
Med naturen som lekearena,
er barna i et miljø som gir glede, omsorg og læring
hvor alle får mulighet til mestring.
Vi i barnehagen vet at barn har best av
å være i aktivitet og bevegelse,
hvor ulike naturopplevelser skaper
nysgjerrighet og undring hos barna.

MOTTO:

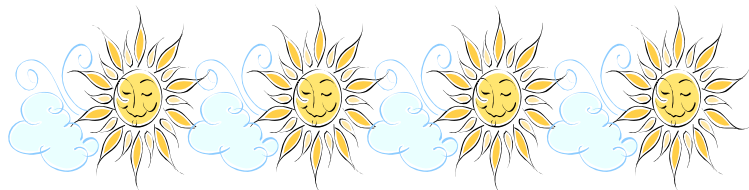
**” Med frostrosen i kinna eller vinden i håret,
er vi alle glade i å være ute hele året”.**

På Harestua jobber:

Maria Løvås Andersen, 41 år, pedagogisk leder
Sølvi Fredriksen, 64 år, barnehagelærer
Ellen Akabbal, 59 år, barnehagelærer/støttepedagog
Amy Edvardsen, 36 år, BUA
Renate Aabol, 56 år, assistent
Eileen Rove, 54 år, assistent
Elin Nilsen, 53 år, assistent

Tlfnr Harestua:

90 54 39 63

Daglig leder er:

Janne Nystrand, 48 år
barnehagelærer med etterutdanning i spesialpedagogikk

Tlfnr Kontor:

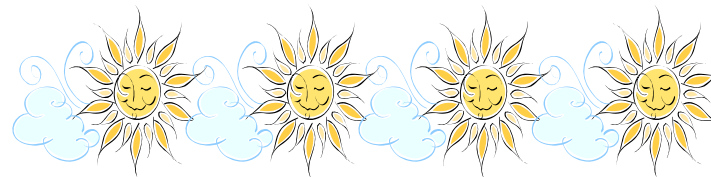
41 44 07 74

På Knøttebo jobber:

Marianne Brurberg, 40 år, pedagogisk leder
Hilde Aabol, 62 år, barnehagelærer
Trine Sørmo Svendsen, 48 år, BUA
Laila Orerød, 48 år, BUA
Ann Sophie Leiendecker, 26 år, assistent

Tlfnr Knøttebo:

90 55 46 02

BUA: barne og ungdomsarbeider

	Personalsamarbeid	
Arenaer for personalsamarbeid	Innhold	Tidspunkt
Ledermøte Deltakere: Daglig leder og pedagogiske ledere	• Informasjon. • Korte drøftinger/ evaluering av barnehagens hverdag. • Pedagogiske diskusjoner. • Faglig utvikling.	En gang hver 3. uke
Avdelingsmøter Deltakere: Alle på avdelingen	• Praktisk informasjon. • Evaluere avdelingens daglige arbeid og aktiviteter. • Planlegging / detaljplanlegging. • Drøfte enkelt barn og observasjoner av disse.	En gang i mnd, evt oftere ved behov
Personalmøte Deltakere: Alle i personalet	• Felles informasjon. • Kompetanseheving. • Avdelingsvis planlegging/evaluering. • Pedagogiske diskusjoner.	En gang i mnd.
Medarbeidersamtaler Deltakere: Alle i personalet	• Evaluering på eget arbeid og mulighet til å endre arbeidsmetode. • Kompetanseheving.	En gang i året, ca januar-mars
Planleggings/kursdager Deltakere: Alle i personalet	• Felles og avdelingsvis. • Planlegging / evaluering av barnehagens aktiviteter. • Faglig utvikling.	Seks i året. Planleggings/kursdager er merket av i årsplanen.

VURDERING:

I Østerøy Naturbarnehage er vi opptatt av å vurdere ulike sider ved virksomheten. Vi vurderer det pedagogiske arbeidet ut fra våre planer, barnehageloven og rammeplanen. Gjennom vurderingene lærer vi av egen praksis og bidrar til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Personalet vurderer fortløpende sitt arbeid. Dette skjer i avdelingsmøter, personalmøter og ofte spontant og uformelt i daglige situasjoner (se side 5 om personalsamarbeid).

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE:

PPT-

PEDAGOGISK PSYKOLOGISK TJENESTE

- ❖ Hjelper barnehagen å legge til rette for barn med spesielle behov
- ❖ Utarbeider sakkyndige vurderinger der loven krever det
- ❖ Gir faglig rådgivning til personalet og foreldre/foresatte i barnehagen
- ❖ Tilbyr COS- kurs til både personalet og foreldre. Barnehagen jobber etter COS- prinsippet.

BARNEVERN

- ❖ Samarbeidspartner i forhold til enkeltbarnets omsorg
- ❖ Personalet er pålagt opplysningsplikt uten hinder av taushetsplikt dersom det er grunn til å tro at det foreligger alvorlig omsorgssvikt/akutte situasjoner (barnehageloven § 45 og § 46)

Barnehagemyndigheten i kommunen

- Har tilsyn med alle barnehager
- Organiserer samordnet opptak av barn i kommunen
- Gir informasjon og er behjelpelig med å svare på spørsmål
- Avgjør tildeling av støtteressurser

Skoler i de kretser vi har barn fra

- Samarbeider med skolen om overgang barnehage/skole

Årsplan KNØTTEBO 2024-2025

Side 6 av 70

KOMMUNEOVERLEGEN

- ❖ Er en rådgiver i forhold til legemiddelhåndtering og veileder i forhold til smittevern.

HELSESTASJON

- ❖ Vi har et samarbeid med helsestasjonene, i forhold til de barna som går i vår barnehage.

FYSIO OG ERGO

- ❖ Bistår barnehagen med faglige råd og veiledning rundt enkeltbarn og hele barnegruppen.

KOMPETANSEHEVINGSPLAN FOR DE ANSATTE

Kompetanseheving er også en del av kvalitetsarbeidet i barnehagen. Personalet kommer med tilbakemeldinger på hva de føler de trenger mer kompetanse på i bla medarbeidersamtalen, og vi bestreber oss på å imøtekomme personalets ønsker. Både assistenter og pedagoger får kompetanseheving gjennom kurs og videreutdanning(selvstudie). Vi vet at ansatte som får mulighet til å lære nye ting blir mer fornøyde, får mer kompetanse og dermed også gjør en bedre jobb.

Sandefjord kommunes kompetanseplan bygger på den nasjonale strategien «Kompetanse for fremtidens barnehage – revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2023-2025.

Felles overordnet tema for 2023-2025 er: Inkluderende fellesskap.

Strategiens mål: Sikre alle barn et barnehage tilbud av høy kvalitet.

I januar 2023 kom en revidert utgave av nasjonal barnehagestrategi mot 2023 «Barnehagen for en ny tid».

Denne planen peker på at alle ansatte i barnehagen skal få muligheten til å utvikle sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling.

Personalet deltar på fagsamlinger i regi av Sandefjord kommune. Det er Universitet i Sør-Øst Norge som er ansvarlig for innholdet på fagsamlingen.

Barnehagen mottar også veiledning fra Universitet i Sør-Øst Norge i forhold til temaet kommunikasjon.

Hovedsatsningsområde for 2024/2025 vil være:

Inkluderende fellesskap

Barnehagen skal sikre at alle barn er delaktige i barnehagens fellesskap og kjenner på en fellesskapsfølelse sammen med barn og voksne i barnehagen

Årsplan KNØTTEBO 2024-2025

Side 7 av 70

UTDRAG AV BARNEHAGELOVEN:

Stortinget har i barnehageloven 17.juni 2005 nr.64 (sist endret 01.07.2021) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens formål og innhold.

§ 1 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

§ 2 Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter nærmere regler om barnehagens innhold og oppgaver (rammeplan) ved forskrift. Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold. Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

§ 3 Barns rett til medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn.

§ 30 Politiattest

Den som skal ansettes fast eller midlertidig i barnehage skal legge frem politiattest som nevnt i [politiregisterloven § 39](#) første ledd. Barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet kan kreve politiattest som nevnt i første ledd for andre personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift.

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken. Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå

- a) hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) når tiltakene skal gjennomføres
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) når tiltakene skal evalueres.

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med f.eks utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren. Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med f.eks utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.

I vår barnehage har vi et mangfold, med barn og foreldre med tilhørighet til et annet land enn Norge, vi har barn som er tospråklige og barn med ulike funksjonsnivåer. Vi har barn som starter hos oss uten norskkunnskaper og vi har barn som har et lite etablert verbalt språk, uansett språk. For å inkludere alle barn i fellesskapet, uansett bakgrunn og funksjonsnivå, er det viktig med et godt foreldresamarbeid fra første dag.

-utarbeider en «ordbok» i samråd med foreldrene, for at vi skal kunne møte barna med de ordene de bruker.

- bruker dagsplanetavler, både en for hele dagen og en for deler av dagen (som henger i alle grupperom)
- bruker enkle tegn til tale.

For tiden har vi disse landene hos oss:

Vi markerer de ulike nasjonaldagene vi har representert hos oss. Vi henger ut flagget til landet, og barn fra dette landet er i fokus, og må gjerne ha med ting å vise frem som er typisk for dette landet; klær, smykker mm, det kan være musikk å lytte til og danse til, og mat som vi kan smake på i samlingstund. Vi ser en stolthet hos barnet som denne dagen er i fokus, og de andre barna er interessert i det som vises frem og lærer noe nytt.

Vi erfarer at det er mange ting som er like, men også noe som er ulikt.

Et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø for alle barn:

For at mangfoldet skal bli en ressurs, er det viktig at vi voksne har kunnskap om mangfoldet vi har i vår barnegruppe.

Vi skal ha et positivt fokus på de ulikheter som finnes i barnegruppa, men også på likhetene. Alle mennesker har det samme grunnleggende behov for mat, hvile, tilhørighet og venner, men ulike erfaringer, funksjonsnivå, familieforhold, bosted, språk og kulturer, gjør at dette løses på ulike måter i de ulike kulturene vi har representert.

Personalet må jobbe systematisk og langsiktig med å få til et godt psykososialt miljø for alle barn.

- utfører en «scenekartlegging», for å se hvilke relasjoner de har til barna
- vi setter i gang individuelle tiltak for «å løfte» barna lenger frem på «scenen». Ofte er det små grep som skal til for å få til en tettere barn-voksen relasjon. Det kan være så enkelt som et bytte av voksne på en gruppedag.
- bygger gode relasjoner med barna
- er den trygge basen som barna kan bruke til å «lade»
- er de som utfordrer barna til å utforske verden og prøve nye ting og være seg selv i fellesskapet.

Side 10 av 70

Gjennom året lærer vi oss 11 ulike tegn med tilhørende ord på de språkene vi har representert hos oss.

Dette henger på en vegg i garderoben, lett tilgjengelig for barn, foreldre og ansatte, hvor landets flagg og ord er vist, sammen med det norske ordet og tegnet for ordet. Foreldrene synes det er flott at vi gjør dette, og gir tilbakemelding på at de føler at de er en del av barnehagens fellesskap.

Å ha fokus på språk og kommunikasjon er viktig for å gi barna et verktøy til å forstå og kunne gjøre seg forstått, i tillegg til arbeidet med å lage et fellesskap med aktiviteter som ikke trenger verbalspråk, men som allikevel skaper samhold og glede.

- I leken gir vi barna felles erfaringer, som igjen gir barna et felles utgangspunkt inn i en lek.
- Det kan være at vi introduserer et eventyr som er nytt for alle, eller en tur til enga for å se etter humler.
- Vi benytter oss av både visuell støtte som bilder, tegn og symboler på karabinkrokene.
- Vi bruker ord på de språkene vi har i gruppa.

sikre oss at alle barn føler seg sett og inkludert.

Rammeplan for barnehagen

Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på Lov om barnehager 17. juni 2005, sist endret 01.07.2021 og Rammeplan for barnehager, sist endret 01.08.2017.

Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver redegjør for barnehagens samfunnsmandat. Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg, lek, danning og læring er sentrale deler.

De sju fagområdene:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

I årsplanen for hver avdeling vil vi synliggjøre hvordan vi jobber med fagområdene i løpet av året.

Vi jobber også med flere fagområder hver måned, under et og samme tema.

ÅRSPLANEN:

I årsplanen vår har hver måned et tema med ulikt pedagogisk innhold og metoder.

Fagområdene vi vektlegger spesielt den aktuelle måneden er markert. Allikevel vil vi ofte arbeide med alle de 7 fagområdene i løpet av en og samme dag. Disse må sees i sammenheng og er gjennomgående del av innholdet i barnehagen.

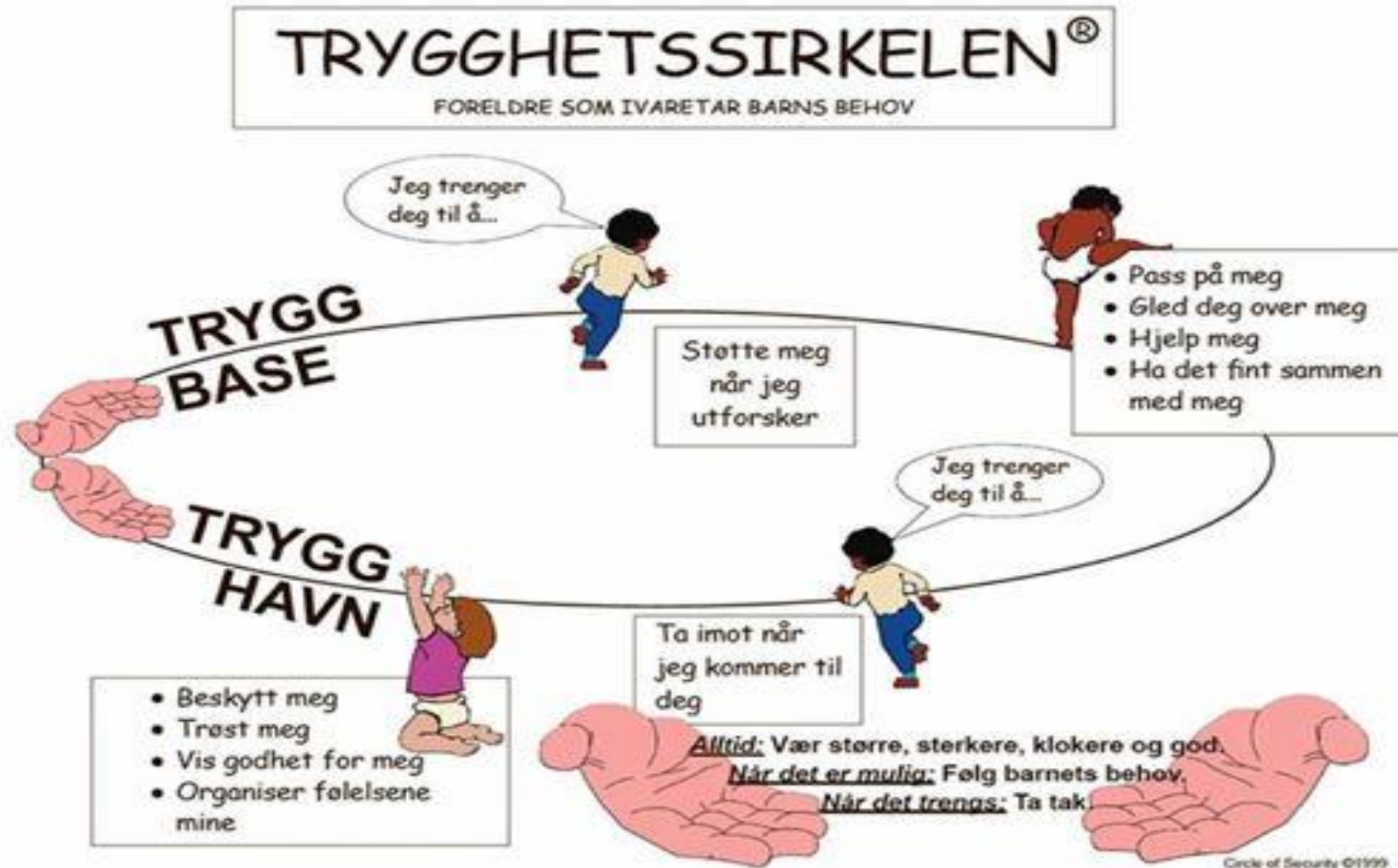
Både kroppslig og verbalt forteller barna oss hvordan de har det og hva som interesserer de. Ved å ta barnas perspektiv, være aktivt tilstede og nysgjerrige vil vi i personalet kunne fange opp hva barna er opptatt av.

Arbeidet med tema justeres på denne måten også etter hva barna interesserer seg for der og da. Årsplanen er et utgangspunkt som vi, gjennom å bruke vår faglige kompetanse og ta inn barnas innspill, jobber ut fra.

KARTLEGGINGSVERKTØY

Barnehagen bruker Alle Med på alle barn ved overgang Knøttebo /Harestua og ved oppstart til skolegruppe (våren før), dette for å kunne kvalitetssikre vårt arbeid med barna.

Foreldrene samtykker på skjema som blir utdelt ved oppstart i barnehagen.
Vi bruker også Tras og Mio ved behov.

De voksne i barnehagen er den trygge basen og den sikre havnen for all utforskning barnet gjør. Trygghetssirkelen er fremstilt som en sirkel der barnet beveger seg bort fra den trygge basen som en omsorgsperson bør være, for å undersøke verden. Så beveger barnet seg tilbake til den sikre havnen som omsorgspersonen bør være, når barnet er redd eller trenger trøst.

Østerøy Naturbarnehage
PROGRESJON I FORHOLD TIL FAGOMRÅDENE

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.» (Rammeplanen)

Med progresjon menes fremgang, fremskritt og utvikling.

Vi tar utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Vi stimulerer barnas interesse og bidrar til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger.

Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.

Vi bruker ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene.

Vår oppgave er å møte barna på deres ståsted og gi dem utfordringer etter ferdigheter. Barna skal få oppleve mestring, men samtidig er det viktig å få oppgaver som gjør at de får mulighet til å lære nye ting og opparbeider seg en god selvfølelse.

Progresjonen skal følge barnet, ikke en bestemt aldersgruppe. Vi gir barna stadig nye utfordringer, det er viktig å strekke seg. Temaer barna jobber med er tilpasset alder og modning og de vil jobbe med de samme temaene når de blir eldre, da vil de få tilpasset oppgavene ut fra alder, modning og ferdigheter.

Vi vil gjennom denne progresjonsplanen prøve å synliggjøre progresjonen barna vil ha gjennom sitt barnehageløp.

Barn lærer gjennom hele livet og barnehagen har blitt en del av et 18-årig utdanningsløp.

Årsplan KNØTTEBO 2024-2025

Side 13 av 70

Kommunikasjon, språk og tekst

Fra rammeplanen

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid.

Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling»

Fagområde:	1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
Kommunikasjon, språk og tekst:	Rim, regler og sanger. Pekebøker. Bruke språk, ha en dialog i rutine situasjoner (mat, stell, påkledning). Bilder av daglige kjente ting. Gjensidig samhandling. Gjenkjenne navnet sitt. Si enkle ord, 2 ords setninger.	Se og samtale om bilder i bøker. Lære seg/kjenne til noen rim, regler og sanger. Kunne Uttrykke følelser. Eventyr. Å kunne ta imot og utføre flere ords beskjeder. Å bli kjent med enkle lottospill og puslespill.	Kunne navnet sitt. Kunne 3-4 farge navn. Huske rim, regler og sanger som blir brukt ofte. Tøyse med språket. Lytt til hverandre. Vente på tur. Høytlesing fra bildebøker og eventyr. Svare på enkle spørsmål.	Kunne 3-5 rim, regler og sanger utenat. Leke skrive navnet sitt. Dialog over lenger tid. Å høre på en litt lenger bok med bilder i. Gjenfortelle. Motta en beskjed. Finne ord som rimer. Ulike følelser. Språkstimulerende aktiviteter. Bruke språk til å løse konflikter.	Skrive navnet sitt. Kjenne til alfabetet og tall. Høre på en bok u/bilder. Fortelle om bokens innhold. Føre dialog over lang tid. Kunne 3-5 rim og 5-10 sanger. Sitte i ro. Motta to beskjeder. Vite når de har bursdag. Fortelle vitser og gåter. Løse konflikter.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Fra rammeplanen

«Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger.

Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser».

Fagområde:	1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
Kropp, bevegelse, mat og helse	Kunne gå, krabbe, klatre, rulle, gynte, kaste, gripe/ta. Kunne holde koppen. Spise med skje. Begynne å øve på å vaske hender med voksenhjelp. Trene på å spise skorper. Trene på å spise variert mat. Kroppsbevissthet – armer, bein, mage, rumpe. Puslespill med knotter. Varierte smaker i mattilbudet vårt.	Hoppe, løpe. Kunne gå litt mer i ulendt terreng. Kunne perle med store perler på brett. Puslespill med få brikker. Huske. Sykle på trehjuls sykkel. Do trening. Sparke ball. Bevegelser til sanger. Kroppsbevissthet -armer, bein, mage, rumpe. Varierte smaker og konsistenser i mattilbudet vårt.	Hinke. Balansere – hoppe. Bruke små perler. Blyantgrep. Klippe. Kunne smøre brødskive. Kunne vaske hender selv. Kle på seg selv med litt hjelp. Kunne gå på do alene men med litt tørkehjelp. Bruke gaffel og skje riktig. Matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.	Ski trening. Huske selv. Gå litt lenger i variert terreng. Holde/bruke saks riktig. Respekt for at alle er forskjellige. Respekt for egen og andres kropp. Giftige planter – hva kan vi spise? Beherske av og påkledning. Kaste og ta imot ball. Matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.	Ta opp grønnsaker til høstsuppe. Hoppe tau/paradis. Synge med bevegelser – sangleker. Tørre å smake på nye ting. Beherske å kle av og på seg selv. Høyre og venstre. Kaste og ta imot en ball. Trafikkregler. Ha et godt etablert blyantgrep. Fargelegge innenfor streker. Spikke med speiderkniv. Matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

Kunst, kultur og kreativitet

Fra rammeplanen

«Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid.

Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk».

Fagområde:	1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
Kunst, kultur og kreativitet	Utkledningslek. Plastelina, fingermaling. Lek i sandkasse. Jul og påske pynt. tradisjoner. Eventyr fortelling. Rim, regler og sanger. Sang/musikk. Bli kjent med bøker.	Dans. Musikk – rytmeinstrumenter. Dramatisere til sanger og enkle eventyr. Lese bøker for barna. Bilder på veggene. Rolle lek. Navn på farger.	Dramatisere eventyr med enkle replikker. Lage figurer av naturmaterialer – bruke fantasien. Klippe og lime m/ ulike materialer. Å spille på rytme- instrumenter.	Kunne tegne/male ut fra fantasi og virkelighet. Kunne klippe ulike former. Lytte til musikk. Delta i sang leker i større grupper.	Kunne tegne/male konkrete motiver. Lage utstilling av egne arbeider. Dramatisere og fremføre for andre. Kjenne nasjonalflagget vårt. Lytte til ulike musikkssjangre. Bruke naturmaterialer.

Natur, miljø og teknologi

Fra Rammeplanen

«Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider».

Fagområde:	1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
Natur, miljø og teknologi	Være ute i all slags vær. Ulike årstider. Undre seg over det de ser i naturen; eks: meitemark, marihøner, blomster, trær. Se på bilder av kjente dyr og bli kjent med hvilke lyder de lager.	Turgruppe. Miljøbevisst – rydde søppel. Samle ting fra naturen. Navn på insekter og dyr. Lek m/sand, vann og snø.	Turer i nærmiljøet. Snakke om hvilken dag/måned det er. Miljøbevisst – rydde søppel etter oss.	Turer i nærmiljøet – mål for tur. Snakke om hvilken dag/måned det er. De ulike årstidene. Miljøbevisst – rydde søppel. Kunnskap om navn på vekster og dyr i nærmiljøet.	Langturer. Snakke om hvilken dag/måned det er. Miljø – gjenvinning. Miljøbevisst – rydde søppel. Klima –vær. Samle natur materialer. Kjenne til navn på noen trær og planter. Menneskets livssyklus.

Etikk, religion og filosofi:

Fra rammeplanen

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger.

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.

Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett».

Fagområde:	1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
Etikk, religion og filosofi	Hilse. Vinke ha det. Være greie mot hverandre. Juletradisjoner. Påsketradisjoner.	Hilse. Vinke ha det. Være greie mot hverandre. Juletradisjoner. Påsketradisjoner. Turtaking. Oppleve medinnflytelse i barnehagen. Medvirkning.	Hvorfor vi feirer jul. Enkle fortellinger om jul og påske. Evt tradisjoner i andre religioner som vi har representert i barnehagen. Vilje til å vise omsorg / trøste andre. Vente på tur. Å følge regler i lek som ledes av voksne, f.eks: Bjørnen sover.	Takke for hjelp og mat. Respekt for voksne og andre barn. Evne til empati. Utvikle evnen til å stille spørsmål, resonnere og undre seg. Si unnskyld og skjønne hvorfor. Å si noe om hva som skjedde da en konflikt oppsto.	Jule og påske budskapet. Tolerere ulikheter. Folkeskikk. Kunne uttrykke tanker / spørsmål og være nysgjerrig på livet. Kirke vandring. Hvorfor vi feirer 17. mai. Å finne løsninger da det oppsto en konflikt.

Nærmiljø og samfunn

Fra rammeplanen

«Barns medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunn og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene».

Fagområde:	1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
Nærmiljø og samfunn	Gruppe tilhørighet. Hvem er her og hvem mangler i dag. Besøke andre lekeplasser, skogen. Tur i nærmiljøet. 17. Mai feiring.	Bli kjent med området rundt barnehagen. Observere bil, buss. Trafikk trening på tur. Tur i nærmiljøet. 17. Mai feiring.	Hvor i kommunen bor vi. Turer i nærmiljøet-trafikk. Utvikle vennskap på tvers av kjønn. Trafikk trening på tur. 17. Mai feiring.	Kjennskap til steder i nærmiljøet. Turer i nærmiljøet –skilt. Forskjell gutter / jenter. Bli kjent med lokal kultur. Trafikk trening på tur. Tur i nærmiljøet. 17. Mai feiring.	Besøksdag på skolen. Kommunevåpen. Besøk av brannmann. Brannvern / nød nummer. Lære om Norge: hovedstaden, konge-familien og nasjonaldagen. Trafikk trening på tur. Tur i nærmiljøet. 17. Mai feiring. Samene og samisk kultur. Nasjonale minoriteter.

Antall, rom og form

Fra rammeplanen

«Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende».

Fagområde:	1-2 år Ha erfaring med:	2-3 år Ha erfaring med:	3-4 år Ha erfaring med:	4-5 år Ha erfaring med:	5-6 år Ha erfaring med:
Antall, rom og form	Voksne peketeller antall barn i samlingsstund. Bruke tall begrep bevisst ved f. eks: måltid. Enkle puslespill og puttebokser. Sin plass i garderoben.	Telle til tre. Voksne peketeller antall barn i samlingsstund. Bruke tall begrep bevisst ved f. eks: måltid. Snakke om likheter og ulikheter. Ulike former, liten/stor. Tallord. Å sortere/rydde leker på plass.	Telle til 10. Vite forskjell på: farge, form og størrelse. Kunne noen preposisjoner (først, sist, bak, foran). Telle på fingrer. Konstruksjons lek. Ulike størrelser, motsetninger som kort / lang, liten / stor, tynn / tykk, tung / lett.	Enkle terningspill, finne par, systematisere. Størrelser (stor, liten, mellom). Rekkefølge. Tallbegrep til 5. Enkle begreper av former (firkant, sirkel). Kopiere og lage mønster. Bruke matematikk i naturen. Sortere former og størrelser.	Koble tallbegreper / antall opptil 10. Navn på former (firkant, sirkel, trekant, rektangel). Spille kort og terningspill –kunne flytte og telle. Tegne et menneske. Hva som kommer først og sist i påkledning. Enkle regnestykker. Bruke matematikken i naturen.

HMS - HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Barnehagen har et godt HMS - system for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet for både barn og voksne.

Dette omfatter blant annet rutinger for følgende områder:

- Mathygiene
- Livredningskurs hvert år, enten hoved sertifisering hvert 3 år, eller fornying de 2 påfølgende årene
- Førstehjelpskurs (med fokus på små barn) av personale annethvert år
- Ekstern kontroll av utelekeplassen hvert år, samarbeid med Nokas
- Vernerunde uteområdet, verneombud og daglig leder
- Vernerunde brann og el. anlegg, daglig leder og Human Verneservice
- Kontroll av el.anlegget jmfr internkontrollforskriften ved Teddy Elektro
- Brannvernrunder annenhver måned, alle ansatte og Sandefjord Brannvesen
- Brannøvelser, minimum 2 ganger i året, barn og ansatte
- Rengjøringsrutiner og hoved vask (årlig) av bygningene
- Kartotek over kjemikalier på huset, og oppbevaring av disse på trygt sted
- Arbeidsreglement, stillingsinstrukser, rutiner for nye vikarer
- Oppfølging av sykefravær og tilrettelegging
- Medarbeidersamtaler
- Smittevern
- Avfallshåndtering

LÆRINGSLIVET I ØSTERØY NATURBARNEHAGE

LÆRING

I Østerøy Naturbarnehage er vi opptatt av at barna får lære gjennom lek og eget engasjement. Barna lærer gjennom alt det de opplever gjennom dagen. Vi voksne som arbeider i barnehagen har god kunnskap om barns utvikling, og ved at vi tar utgangspunkt i barnas interesser kan vi sammen med barna utforske og undersøke, stille spørsmål og finne svar. Vi må bestrebe og være nysgjerrige og utforskende sammen med barna.

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Personalet skal:

- Sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- Støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner

Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.

Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.

Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt.

Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

FORMÅLSPARAGRAFEN I BARNEHAGELOVEN:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

BARNES RETT TIL MEDVIRKNING

MEDVIRKNING ER EN MÅTE Å OMGÅS PÅ

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.
Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

HOS OSS SKAL ALLE BLI SETT, HØRT, FORSTÅTT OG RESPEKTERT

BARNETS TRYGGE BARNEHAGEDAG FORUTSETTER VOKSNE SOM:

Ser barnets behov
Tar vare på barna
Viser omsorg
Har nærhet til barna
Gir positive opplevelser og er engasjert
Sikrer trygge relasjoner
Er lyttende og tilstedeværende
God stabilitet og gode rutiner

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON:

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Vurderinger om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud. Det kan gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet.

VED Å DOKUMENTERE VIL BARNES OPPLEVELSER OG LÆRING BLI MER SYNLIG.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunene som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Lek:

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur.

Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek ute og inne.

Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre.

(Rammeplanen side 20)

Østerøy Naturbarnehage

Vår oppgave som voksne er å:

- Organisere rom, tid og lekemateriell for å inspirere til ulike typer lek
- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- Være en trygg base (særlig viktig for små og nye barn i barnehagen)

Vi mener følgende er viktig for barna i leken:

- Barna skal få oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre.
- Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring og for sosial og språklig samhandling.
- Store og spennende uterom er med på å øke mulighetene til positive opplevelser, oppdagelser og muligheter for å utforske nærmiljøet
- Trygghet med tilstedeværende voksne

De voksnes rolle i leken:

- Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- Fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre

OMSORG OG OPPDRAGELSE

Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.
(Rammeplanen side 19)

Gjennom omsorgen vi voksne gir skal barna:

- Få ivaretatt sitt behov for fysisk omsorg, inkludert ro og hvile
- Opplive trygghet, tilhørighet og tilstedeværende og lyttende voksne
- Utvikle tillit til seg selv og andre
- Vise omsorg for andre og selv

DANNING

Utdrag fra Barnehageloven § 1.

Formål:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Utdrag fra Rammeplanen side 21:

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold.

Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av.

DANNING

I Østerøy Naturbarnehage vil vi voksne ha fokus på å støtte barna slik at de utvikler seg som selvstendige, tenkende mennesker som evner å ta egne etisk begrunnede valg. Vi vil støtte barna i å reflektere selv for å komme frem til gode løsninger. Når barna blir oppmuntret i å ta egne valg og til å forstå konsekvensene av sine handlinger, vil de få et mer bevisst forhold til seg selv som individ. De blir kjent med sin egen personlighet og blir tryggere på den kulturelle identitet de har. Ved at vi voksne er observante og følger med på barnas lek og samhandling kan vi lettere veilede og bistå slik at de får forståelse for hva som er akseptert atferd sammen med andre barn.

Lov meg at du aldri glemmer:
"Du er modigere enn du vet,
sterkere enn du tror og
klokere enn du forstår!"

— Ole Brumm

FRA ELDST TIL YNGST

For siste gang

Døren låses, porten lukkes,
alt er gjort for aller siste gang.
Gi meg hånden, før du reiser,
sett deg ganske stille på mitt fang
Om det som er forbi er forbi,
da har jeg noe vakkert å si.
Alltid skal jeg huske det vi delte du og jeg,
aldri skal jeg glemme det du er for meg.
Være sammen, siden skilles,
det er veien hver og en må gå,
la oss ikke være triste
selv om det er oss det gjelder nå.
Om det som er forbi er forbi,
da har jeg noe vakkert å si.
Alltid skal jeg huske det vi delte du og jeg,
aldri skal jeg glemme det du er for meg
Døren låses, porten lukkes,
alt er gjort for aller siste gang.
Om vi siden aldri møtes
kan jeg være hos deg i min sang.
Om det som er forbi er forbi,
da har jeg noe vakkert å si,
alltid skal jeg huske det vi delte du og jeg,
aldri skal jeg glemme alt du var for meg.

Sammenhengen mellom barnehage og skole:

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.
Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen».

(Rammeplanen, side 33)

Barnehage og skole er begge institusjoner for omsorg, lek og læring.
Vi i Østerøy Naturbarnehage ønsker å gi barna en myk overgang mellom barnehage og skole.
Det skal legges til rette for at barna kan ta avskjed med barnehagen, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehage og skole.
Mer om hvordan vi gjør dette kommer i Harestua sin årsplan.

Foreldresamarbeid

Samarbeidet mellom foreldre/foresatte og barnehagen er selve fundamentet i vårt arbeid i barnehagen. Da dere som foreldre/foresatte kjenner barnet deres best, blir dette samarbeidet en forutsetning for at barnehagen kan bygge sin virksomhet på barnas erfaringer og livsvilkår. Samarbeidet kan deles i to; formelt og uformelt samarbeid. Den formelle delen består av to foreldremøter og to foreldresamtaler. Den uformelle delen av samarbeidet er den daglige kontakten mellom foreldre/foresatte og personalet i barnehagen.

Ved bringe- og hentesituasjonen kan beskjeder og informasjon gis til en av de ansatte. Det er viktig for oss å vite hva barnet har opplevd før det kommer i barnehagen, hvordan natten har vært og hvor mye frokost barnet har spist. Det er avgjørende for de valgene vi tar i forhold til mat og hvile. Hvis det er spesielle ting dere undres over, så ta kontakt med en av oss på avdelingen. Dette håper vi at vi også kan gjøre, da barnehagen, sett fra våre øyne, er et supplement til dere foreldre i oppdragerrollen. Vi er derfor avhengig av tilbakemeldinger på hva dere ønsker og forventer av oss!

Vi skriver dagsrapporter hver dag slik at foreldrene vet noe om hva vi har brukt dagen til. Denne publiseres på lukket gruppe på Facebook, be om å bli medlem.

Foreldrerepresentanter/ SU

Hver avdeling velger sine foreldrerepresentanter (to personer).

Representantene velges for to år av gangen.

Foreldrerepresentantene fungerer som et bindeledd for foreldre – barnehage i de sakene som dette er naturlig.

SU er et rådgivende, kontaktskapende og samordnet utvalg.

SU godkjenner årsplanen.

Foreldremøter

Det holdes foreldremøter 29 august og 6 mars.

Innholdet på møtene vil være informasjon, mulighet til å bli kjent med foreldrene og diskusjoner og idéutvekslinger.

Årsmøtet holdes 6.mars.

**Dugnader: Det blir arrangert dugnad
høst (21/9) og vår(3/5)**

Foreldresamtaler

Samtaler som er ment som "samarbeidssamtaler" mellom barnets foreldre/foresatte og personalet. Alle foreldre/foresatte blir tilbudt to samtaler i løpet av året. Er det ønsket om flere samtaler, avtales dette med pedagogisk leder på barnets enhet.

Foreldreråd

Foreldrerådet består av alle foreldre til alle barn i barnehagen. Rådet skal ta opp fellesinteresser til foreldrene og bidra til å fremme samarbeid mellom hjem og barnehage. Foreldrerådet avholdes før foreldremøtet, varighet ca 15 min.

Østerøy Naturbarnehage

Klær og utstyr for de minste barna

- 1 par innesko eller sklisikre sokker
- 2 strømpebukser
- 2 bodyer/ truser
- 2 trøyer/ gensere
- 2 bukser
- Tykke(ullsokker) og tynne sokker
- Dress (tilpasset årstid)
- Regntøy og sydvest
- Regnvotter med for
- Halslue (en tynn halslue til soving i vogn)
- Lue og hals, hvis ikke halslue
- 2 par votter - varme og vanntette
- Tynne votter med tommel
- Gummistøvler/ cherrox/ doocboots
- Sko som passer årstiden
- Tykk ullgenser/ullbukse, evt fleecesett
- Vindtett jakke (vår/høst)

ALT TØY SKAL MERKES MED BARNETS NAVN

**Vi er avhengig av at dere
navner alle eiendeler.**
(husk å endre på arvetøy)

OBS:

Skjerf, hettegensere med fast hette og klær med snorer i er ikke lov pga kvelningsfare.

Dette gjelder ikke yttertøy med avtagbar hette.

VIKTIG

Klærne må tilpasses årstiden, med ull på vinteren og bomull om sommeren!

Klær og utstyr for de store barna

- 1 par innesko eller sklisikre sokker (ikke ballerinaske)
- 2 strømpebukser
- 2 truser
- 2 trøyer/ gensere
- 2 bukser
- Tykke(ullsokker) og tynne sokker
- Dress (tilpasset årstid)
- Regntøy og sydvest
- Regnvotter
- Lue, evt halslue
- Hals
- 3 par votter - varme og vanntette
- Fingervanter
- Gummistøvler/ cherrox/ doocboots
- Sko som passer årstiden
- Tykk ullgenser/ullbukse, evt fleecesett
- Vindtett jakke (vår/høst)

I egen vogn må barna ha

- Voksipose, skinnpose eller annet varmt
- Ullteppe på vinteren
- Helseteppe i den varme tiden
- Regntrekk
- Insektsnett
- Seler!
- Evt kosedyr/ smokk

HUSK:

- Solkrem med barnets navn. Ha med vår, sommer og høst evt.
- Kuldekrem med barnets navn. Ha med på vinteren for de som skal smøres med det.

I sekken på turdager

- Et sett skift i plastpose
- Drikkeflaske
- Sitteunderlag fått av barnehagen
- Votter på vinterstid
- Solkrem sommer

RETNINGSLINJER FOR MAT OG MÅLTIDER I BARNEHAGEN

1. Barnehagen bør legge til rette for minimum tre faste måltider om dagen, med medbrakt eller servert mat.
Kommentar: Barnehagen har tre faste måltider hver dag. Frokost tilberedes i barnehagen og spises mellom kl. 0730 og 0815. 11 og 14 maten er mat som blir tilberedt i barnehagen og spises felles i gruppene. Våre tidspunkt for måltid, overstiger aldri 3 timers mellomrom. Vi legger heller til rette for at vi spiser oftere.
2. Barn i barnehagen bør få god tid til å spise, minst 30 minutter.
Kommentar: Vi sitter minst 30 minutter ved bordet, slik at alle skal få matro og god tid til å nyte maten sin.
3. Mat og måltider som serveres i barnehagen bør være varierte og i tråd med Helsedirektoratets kostråd.
Kommentar: Maten består av grovt brød, grove kornprodukter, poteter/ris/pasta, grønnsaker, frukt/bær, fisk, annen sjømat, kjøtt (okse, svin, kylling), ost, egg, erter, bønner, linser etc. Vår varmmat er satt sammen av 3 ulike deler.
Ved matlaging bruker vi plantemargarin og olje til å steke i.
4. Barnehagen bør servere grønnsaker og frukt eller bær hver dag.
5. Kommentar: Vi serverer grønnsaker; agurk, paprika, tomat, mais til 11 maten og frukt/bær til 14-maten. Til varmmaten serveres det grønnsaker som gulrot, brokkoli, blomkål, salat.
Barna bør få tilbud om lett- eller skummetmelk og vann til måltidene i barnehagen, og vann bør alltid være tilgjengelig.
Kommentar: Vi serverer lettmelk og vann til måltidene. Det tilbys laktosefri melk, havre/rismelk for de som trenger det pga allergi. Vann er tørstedrikk mellom måltidene, og alle barn har med egne vannflasker som etterfylles med nytt friskt vann flere ganger om dagen. Vannflaskene er også med på tur.
6. Servering av kaker, kjeks, is, saft og liknende bør begrenses i barnehagen. Godteri, snacks og brus bør unngås.
Kommentar: Vi serverer ikke brus, og når vi serverer saft velger vi husholdningssaft. Vi streber etter at våre markeringer og feiringer består av sunn mat og drikke. Til bursdagsmat siste fredag i måneden serverer vi enten grove matvafler, smoothie eller popcorn. På overnattingen til de eldste 1 gang i året(juni), serveres det litt godteri og snacks til kveldskos. Is spiser vi evt på varme sommerdager og på 17 mai feiringen.
7. Spisemiljøet i barnehagen skal fremme helse, mat og måltidsglede, og personalet bør delta aktivt i måltidet.
Kommentar: For at alle barna skal oppleve måltidene som positive, har vi lagt opp til å spise i mindre grupper. På denne måten vil det være rom for et trivelig spisemiljø. De voksne er alltid tilstede under måltidet, og hjelper barna der det trengs. Vi voksne er viktige rollemodeller for barna ved måltidsituasjonen, og det foregår mye læring her.

Østerøy Naturbarnehage

8. Måltidene i barnehagen skal være en pedagogisk arena der barn får medvirke i mat- og måltidsaktiviteter.

Kommentar: Måltidene i barnehagen skal fremme gode kostvaner og helse. Barna får være med på tilberedning, og de eldste får være med å skjære opp frukt i løpet av det siste året i barnehagen. Vi velger sunne produkter ved kald og varm mat servering. På høsten er de eldste barna og kjøper grønnsaker hos en lokal bonde og vi får være med å ta opp grønnsakene. Grønnsakene bruker vi i høstsuppen som vi lager til familien, en dag i september.

Barna får også medvirke i hva vi serverer til varmmaten, ved å se på hva de liker.

9. Det skal legges til rette for god håndhygiene i barnehagen, og håndvask bør gjennomføres før måltidene.

Kommentar: Alle barn vasker hendene når de kommer til barnehagen, før og etter måltid. Barna vasker også hender etter dobesøk, og når de har pusset sin egen nese.

10. Maten i barnehagen skal være lagret, tilberedt, servert og merket i samsvar med regelverk og råd fra Mattilsynet.

Kommentar: Maten oppbevares i kjøleskap eller fryser, med daglig temperaturavlesning. Maten blir servert rett etter tilberedning. Vi følger den merkingen som er på produktene, i forhold til allergener og hvordan det skal oppbevares.

11. Barnehagen skal ta hensyn til barn som har særlige behov knyttet til mat og måltider.

Kommentar: Måltidene tilrettelegges for barn med særlige behov. Dette inkluderer matallergi, matintoleranse, sykdom, spisevansker, barn med nedsatt funksjonsevne og andre særlige behov.

Det tilstrebes at barn med særlige behov serveres samme matrett som de andre barna.

Barnehagen gir et individuelt tilpasset og likeverdig tilbud uansett funksjonsnivå.

12. Barnehagen bør ha en miljøvennlig praksis med lite matsvinn og et mattilbud hvor plantebaserte matvarer og fisk og sjømat er sentralt.

Kommentar: Vi har et variert kosthold med mye grønnsaker, frukt og bær, grove kornprodukter og fisk, og begrensede mengder av bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt, salt, sukker og mettet fett. Et sunt kosthold sammenfaller med et mer miljøvennlig kosthold ved at mattilbudet dreies mot hovedsakelig mer plantebaserte matvarer, samt fisk og mindre kjøtt, spesielt mindre rødt kjøtt.

Matsvinn reduseres ved at vi planlegger innkjøpene godt, og skriver ned hvor mye vi bruker av råvarene til hver varmrett basert ut på antall barn og voksne som spiser maten.

NÅ

Barneblikket fanger nå
Hver fargenyanse, hver detalj, hver stemning
Oppdages, sanses, leves

Tid?
Et øyeblikk
En evighet
Oppslukt
Hel
I øynene dine kan jeg gjenkjenne
Magien i et øyeblikk
Ekstasen over en ny oppdagelse

Jeg ser, lærer og øver
På et blikk som fanger nå
Når var jeg der sist?

Et nå som fanger, holder, løfter
Og bærer videre
Førstehjelp for tunge kropper,
Trette øyne
Og stivnede tanker
Iboende klokskap
I et barneblikk som fanger nå

Ida Kilde

ÅRSPLAN KNØTTEBO

2024/2025

Årsplan KNØTTEBO 2024-2025

Side 33 av 70

INNHALDSFORTEGNELSE

<u>Planlegging</u>	s.35
<u>Barns medvirkning</u>	s.35
<u>Pedagogisk dokumentasjon</u>	s.36
<u>Vurdering</u>	s.36
<u>Tilvenning</u>	s.37
<u>Hverdagen på Knøttebo</u>	s.38
<u>Tema</u>	s.41
<u>Verdigrunnlaget vårt</u>	s.42
<u>Kalenderdel med månedsplaner</u>	s.44

PLANLEGGING:

Den 1. august 2017 trådte den nye rammeplanen for barnehager i kraft. Den legger føringer for hvordan vi i personalet skal arbeide med planlegging, dokumentasjon, gjennomføring og vurdering av våre daglige aktiviteter i barnehagen. Den nye rammeplanen bygger videre på den norske barnehagetradisjonen der leken har en sentral plass. Arbeidet med mangfold, språk og vennskap trekkes frem som spesielt viktig for at alle barn skal få delta i leken og få gode opplevelser i barnehagen. Rammeplanen påpeker at «Barns medvirkning» skal være en viktig del av dette arbeidet, noe som vi kommer til å følge opp både i barnegruppa, på avdelingsmøter og på personalmøter. Arbeidet med de yngste barna er også styrket og det blir gitt overordnede føringer for hvordan barnehagen i samarbeid med foreldrene skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Vår årsplan legger rammene for hva vi vil arbeide med det kommende året. Vi ønsker ikke å detaljplanlegge alt vi skal foreta oss i barnehagen. Dette fordi ting kan bli avlyst/utsatt, eller at vi finner det hensiktsmessig å velge andre aktiviteter enn det som står skissert i årsplanen. Vi vil ha muligheten til å gripe det dagen byr på, være spontane og ta hensyn til barnegruppa. Vi ser det også som viktig å gi rom for barns medvirkning i egen hverdag.

BARNES MEDVIRKNING:

I likhet med FNs barnekonvensjon, ser vi viktigheten av at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tas på alvor. Barn har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen. Hvor omfattende medvirkningen vil være, og hvordan retten til medvirkning praktiseres, vil være avhengig av barnets alder og funksjonsnivå.

Lov om barnehager (2006) og rammeplanen (2017) tydeliggjør alle barns rett til medvirkning i barnehagen. Her gjelder ingen nedre aldersgrense. Dette gir oss voksne store utfordringer. De voksnes evne til å fange opp barnas kroppslige og verbale uttrykk, prøve å tolke dem med et godt blikk, og svare på uttrykkene på en tydelig og ansvarlig måte er avgjørende for små barns medvirkning. Viktig er da at ansvaret for det som skjer i barnehagen ligger hos oss voksne, ikke barna.

Barns medvirkning vil være med i store deler av alle ting vi gjør. **Barna skal blant annet få medvirke i:**

- Hvilke sanger vi synger
- Hva barnet har lyst til å gjøre av lek og aktiviteter, ute og inne.
- Hvor vi går på tur
- Hva vi spiser på matdagene (ved å se på hva barna liker godt, kan vi velge det flere ganger)
- Arbeidet med månedens tema blir justert etter barnas interesser

Årsplan KNØTTEBO 2024-2025

Side 35 av 70

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON:

Ett hjelpemiddel for å sikre barnas medvirkning, er å bruke pedagogisk dokumentasjon. Dokumentasjon brukes for å “gjøre det usynlige synlig”. Det er altså en måte å få øye på barns tanker, opplevelser og undringer. Vi voksne må hjelpe og støtte barna til å bruke den pedagogiske dokumentasjonen på avdelingen. Ved at vi voksne er oppmerksomme på barnas opplevelser, at vi ser deres utforskning og interesse og samtaler med barna om dette, kan vi bidra til utvidet kunnskap, styrke ferdigheter og øke nysgjerrigheten til barnet ytterligere. I tillegg kan vi få gode innspill fra barna på hva de er interesserte i å jobbe videre med. Dokumentasjonen skal også gi foreldrene informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen.

I praksis gjør vi det på følgende måte:

- Dagrapport med tekst og bilder på Knøttebo sin lukkede Facebookgruppe «knøttebo»
- Synliggjør arbeidet med temaer med «utstillinger» på avdeling, bak pleksiglass, på hyller, på vegger, på vinduer og i tak.
- Bilder knyttet til månedens tema bak pleksiglass på avdeling og i gangen og i temarota i garderoben.

VURDERING:

Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring. Vi vurderer ved å tolke barnas kroppsspråk, mimikk, reaksjoner og holdninger i barn/barn- relasjoner og voksen/barn - relasjoner. Vi voksne gir hverandre også tilbakemeldinger i her og nå situasjoner. Da mange av barna ikke kan uttrykke seg verbalt, er det ekstra viktig at vi i personalet er tilstede både fysisk og mentalt hele tiden, slik at vi hele tiden kan vurdere hva som skjer i ulike hendelser.

Vi vurderer også:

-Samling stunder

-Rutiner og regler

-Hverdagen og uka som gikk

-Planer, gjennomføring og dokumentasjon

-Temaarbeid - hvordan gikk det, hva har vi opplevd og lært, hva kunne vært gjort annerledes.

Vurderinger skal gjøres på de ulike møtearenaer som i barnegruppa, avdelingsmøte, personalmøte og foreldremøte.

TILVENNING:

I forkant av oppstart for nye barn, tilbyr vi besøksdager. Dette foregår i ukene før vi har tilvenning i forbindelse med oppstarten. Vi tilbyr 4 besøksdager. Besøksdager er lagt til en bestemt tid på dagen hvor foreldre og barnet kommer til barnehagen, og gjør seg kjent med personalet og stedet og får et innblikk i våre rutiner mm. Vi ser at dette har en positiv effekt hos barna, som får flere dager å gjøre seg kjent på med sine trygge omsorgspersoner. Barna viser også tydelig at de «kjenner» seg igjen ved oppstarten senere.

For nye barn og foreldre er de første ukene i en barnehagetilværelse fylt av mange inntrykk og opplevelser. *Gradvis tilvenning* har stor betydning for hvordan barna tilpasser seg det nye miljøet. Det er mye nytt å forholde seg til og trygghet er en forutsetning for trivsel og læring. De første ukene i barnehagen kan det være godt og trygt å ha litt kortere dager for de yngste. Dette kan gjøre overgangen fra den roligere og kjente tilværelsen hjemme til den mer aktive tilværelsen i barnehagefellesskapet lettere. Selv for de "gamle" barna vil det være en tilvenningsperiode etter en lang ferie. Gruppesammensetningen er ny og etter noen uker med ferie må vi alle bruke litt tid på å bli kjent med gruppa på nytt.

Den første tiden etter oppstart, 14. august, vil vi oppholde oss mest rundt barnehagen. Dette er for at barna skal bli trygge på de rammene vi har her, og bevege seg ut fra det trygge.

Etter hvert vil vi gå på turer i barnehagens nærområde, og da vil barna utforske områdene her og gjøre seg kjent. Tilvenning kan ta tid og oppleves som vanskelig for barn og foreldre. Godt samarbeid mellom barnehage og hjemmet er derfor ekstra viktig under denne perioden. Starten blir lettere for barnet hvis både foreldrene og personalet gir uttrykk for sine behov og forventninger til hverandre!

HVERDAGEN PÅ KNØTTEBO:

Vi som går på Knøttebo er små, - og små barn trenger dager som er fylt med gode rutiner.

KJERNETID OG TILRETTELAGTE AKTIVITETER:

Kjernetiden på Knøttebo er mellom 09.15 og 11.30. I dette tidsrommet foregår planlagte aktiviteter blant annet knyttet til tema i årsplanen, samlinger, grupper og turer. Derfor ønsker vi at deres barn er i barnehagen i disse timene. Det er viktig at barnet er i barnehagen til 09.15, da det ikke er en god opplevelse for barnet å komme midt i en aktivitet.

UTETID:

Vi på Knøttebo er ute store deler av dagen. Tiden ute tilpasses vær og barnas beste, men vi har en filosofi om at det er godt for alle å komme ut en tur hver dag, om det så bare er for en liten stund. Vi forholder oss til minus 10 grader (med vind) som en nedre grense for å være ute. Det er mye frilek ute, men også tilrettelagte aktiviteter som de voksne har ansvar for. Vi har også mulighet til å bruke Multihuset vårt, der vi kan tenne opp i vedovnen og varme oss og spise maten vår. Vi er ute så lenge opplevelsen er positiv for barna, det gir barna gode preferanser for hva et godt uteliv er 😊

TURDAGER:

De aller yngste barna setter ofte stor pris på en trilletur i nærområdet i «firervognene» våre. Vi triller til Stigerstranda, mot Strand leirsted, Namløsskogen mm, og det gir fine øyeblikk for de små. Andre ganger tar vi med sekken med matpakka, og går på tur til nærområdene våre. Da går vi til skogen, stranda eller en åpen slette med fotballbane. Målet er ikke å gå langt, men ha en god naturopplevelse, som vekker oppdagelseslysten.

De eldste er på turer til den flotte lavvoen vår, og det gir stor mestringsglede å gå med egen sekk, de 300 meterne det er å gå. Her er det unike muligheter for flott lek med ulike tauleker, utekjøkken og i naturen rundt.

Lavvoen med tilbehør kan fritt brukes på fritiden av alle familiene tilknyttet barnehagen, eller den kan leies til barnebursdager (ta kontakt med Janne)

LEK:

Dagene våre består av mye lek, og da har vi lyse lokaler inne som innbyr til mye felleslek. Vi har også et stort og variert uteområde hvor nysgjerrigheten, utforskertrangen og kroppsbeheerskelsen stimuleres.

SANG:

Før vi spiser lunsj og frukt synger vi en matsang som barna får være med å velge. Vi synger mye her i barnehagen og har mange sanger vi er glad i og som barna lærer seg ganske fort.

GRUPPEDAGER:

Barn og voksne deler seg i grupper for å kunne gi barna mer tilpassede utfordringer og jobbe tettere. I mindre grupper er det lettere å se hvert enkelt barns behov og imøtekomme det.

MÅLTIDER:

Frokost med melk eller vann, den serveres fra kl. 0730-0800(0815)

Til 11- måltidet(lunsj) smører barna maten selv (matpakke på turdager), får påsmurt mat eller det blir servert varmmat. Det serveres melk eller vann.

Kl. 13.30 får barna påsmurt mat/knekkebrød, vann og frukt.

Det å spise sammen har en stor læringsverdi. Vi ser det som viktig å ha ro rundt måltidet og fokus på god bordskikk og hygiene. Dette i nært samarbeid med barnets hjem. Ved å spise sammen bygges sosiale relasjoner. Når vi sitter i mindre grupper har vi god tid til å lytte til hverandre.

HVILESTUND:

På Knøttebo er det mange som trenger en hvilestund i løpet av dagen, og etter mat og bleieskift rundt 11.15, er det tid for litt søvn. Når barna begynner i barnehagen har de kanskje et annet sovemønster enn de barna som har gått i barnehagen tidligere. Dette tilpasser vi slik at det blir til det beste for hvert enkelt barn.

Det varierer hvor mye barna sover, men det er godt å hvile i egen vogn, med eller uten smokk og kos. Det kan også være en hvilestund på en madrass, bare for å «koble av» litt. Da er barna klare for resten av dagen som er fylt med fart og opplevelser 😊

BURSDAGSFEIRING:

På bursdagen eller nærmeste barnehagedag, har vi bursdagssamling. Her får barnet en selvvalgt krone, vi synger bursdagssanger, bursdagsbarnet blir "kastet" i lufta like mange ganger som det fyller år. Siste fredagen i måneden feirer vi alle som har hatt bursdag med smoothie, grove matvafler eller sesongens frukt og bær på sommeren.

TEMA:

I år vil vi arbeide med disse temaene:

August: Meg selv, familien min og tilvenning. September: Vennskap, følelser og tilvenning. Oktober: Forut og ville dyr.

November: Form og farger. Desember: Advent og jul. Januar: Eventyr, fugler og samene. Februar og mars: Eventyr.

April: Gårdsdyr og påske. Mai: Gårdsdyr, blomster, småkryp og 17-mai. Juni: Gårdsdyr og sommer.

Juli: Sommer og vannlek. August: Tilvenning.

Noen av temaene går over mer enn en måned og alle temaer er beskrevet nærmere i kalenderdelen.

I tillegg til disse temaene vil vi i år delta i naturoppdraget som foregår gjennom llene i Tønsberg.

Les mer på: www.naturoppdraget.no

Temaene er småkryp, fugler, trær, vann, spor og sportegn, planter og steiner. Vi skal også ha fokus på de fire årstidene sommer, høst, vinter og vår, og vi skal følge et løvtre gjennom årstidene for å se endringene.

Fra rammeplanen: Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

Gjennom hele barnehageåret vil vi ha fokus på vennskap.

I barnehagehverdagen jobber vi med vennskap og hvordan være mot hverandre, for at alle skal oppleve tilhørighet og få inngå i småbarns fellesskapet. Inkludering av alle barn er noe vi jobber etter i alle samspill, leke situasjoner og generelt i alle hverdagssituasjoner i barnehagen. Alle skal få tilpasset støtte fra oss ansatte- ut ifra sin alder, sin personlighet og sine forutsetninger.

KNØTTEBO`S VERDIGRUNNLAG

Barnehagens formål er, i samarbeid og forståelse med barnets hjem, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

<u>Verdigrunnlaget sier:</u>	<u>Vi på Knøttebo oppfyller dette gjennom å:</u>
<i>Barnehagen skal formidle grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar og representere et miljø som bygger opp om respekt for menneskeverd og retten til å være forskjellige. Det er viktig at alle barna hos oss føler seg sett og anerkjent for den de er, og at hvert enkelt barns plass og verdi for fellesskapet synliggjøres.</i>	Vi går ut fra barnet som individ og ikke fra kollektivet. Fellesskapet formidles på mange ulike måter, bl.a. ved å synliggjøre hvem som er i barnehagen hver dag, dette gjør vi i samlingsstunden. Barnefellesskapet styrkes også gjennom felles opplevelser. Vi jobber aktivt med å ikke henge oss opp i "gutt – og jente - tenkning", uten å utgå fra at alle først er barn. Daglig jobber vi med konflikthåndtering, og lærer barna omtanke og nestekjærlighet.
<i>Norge er blitt et flerkulturelt samfunn, der religiøst mangfold blir stadig mer tydelig. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og leveste. Vi synliggjør mangfoldet i familieformer og sørger for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen.</i>	Vi arbeider ut fra "Gyldne regel" dvs. "Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, skal også dere gjøre mot dem". Vi jobber med kristne tradisjoner, for eksempel jul, påske mm og markerer viktige merkedager i religioner som er representert i barnehagen. Vi har bilder av barnas familie i gangen og samtaler med barna om deres familie.
<i>Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles i barnehagens pedagogikk. Barnehagen skal oppdra barn til å møte og skape et likestilt samfunn. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling mellom kjønn. Gutter og jenter skal ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i fellesskap i alle aktiviteter.</i>	Vi er oppmerksomme på våre egne vurderinger, og prøver å jobbe med oss selv. Vi presenterer ikke farger, leker mm ut i fra kjønn, og vi fokuserer på indre kvaliteter heller enn på ytre (som barnets utseende)
<i>Nestekjærlighet, solidaritet, toleranse og respekt skal være grunnleggende verdier i barnehagen.</i>	Vi voksne skal være gode rollemodeller og vise barna hvor viktig det er med empati og respekt for ulike individer. Intet menneske er en annen lik, og det skal vi ta vare på, og lære av hverandre.

Østerøy Naturbarnehage

<i>Det er viktig å fremme forvalteransvaret overfor natur og kultur og ansvaret for menneskers liv og helse allerede i barnehagen. Forståelse for en bærekraftig utvikling skal fremmes i dagliglivet. Respekten for liv er grunnleggende.</i>	Vi lærer barna å ta hånd om søppel når vi er på tur, vi prater og viser bøker, bilder og også virkelige dyr. Vi prøver å gi barna de "verktøy" de trenger for å selv klare å løse en konflikt. Gjennom eventyr, sanger, filmer, norske tradisjoner og tur i skogen og ved sjøen prøver vi å vise barna en del av vår kulturarv.
<i>Barnehagen skal legge grunnlag for livslang læring og aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn i nær forståelse og samarbeid med barna hjem.</i>	Vi arbeider aktivt med barns medvirkning, også når barnet ikke selv vet det, f. eks på matdager serverer vi mat som vi har erfart at barna liker. Barna velger ofte sanger, eventyr og bøker i samling og vi justerer arbeidet med tema etter barnas interesse. Den livslange læringen begynner i barnehagen, og vi oppmuntrer barna til å være nysgjerrige og utforske verden. Daglig dialog med foreldre, gjør samarbeidet mellom barnehage og hjem godt.
<i>Den etiske veiledning barnehagen gir, må ta hensyn til barnas alder og det enkelte hjems kulturelle, religiøse og verdimessige tilknytning.</i>	Alt vi gjør på Knøttebo tilpasses barnets alder, og etter individet selv.
<i>Barnehagen skal lære barna om verdier forankret i kristen og humanistisk arv og tradisjon. Opplæring til tro er hjemmets ansvar.</i>	Respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærighet, tilgivelse og solidaritet er verdier vi setter høyt og som formidles i møte med enkeltbarn og i vår ivaretagelse av barnefellesskapet. Vi gir barna kjennskap til høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn representert hos oss på Knøttebo.
<i>Personalet har som rollemodeller et særlig ansvar for at barnehagens verdigrunnlag etterleves i praksis.</i>	Alt det som vi daglig prøver å formidle til barna, må vi også hele tiden jobbe med. Vi kan ikke prøve å lære en toåring empati, og respekt for individet hvis vi ikke klarer det selv. Viktig at vi i personalet har en god tone mot hverandre, mot barna og mot foreldrene!

AUGUST

Tema: Meg selv, familien min og tilvenning

Rammeplan:

Etikk, religion og filosofi:

Utvikle interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Tilvenning:

August er starten på det nye barnehageåret, og det er tilvenning og trygghet for barna som er vårt fokus gjennom barnehagedagen. Det er tilvenning for de aller nyeste barna, men også en tilvenning for barna som har gått her før, etter sommerferien. Vi bruker tid på å bli kjent med barna, og de faste rutinene gir forutsigbarhet og opplevelse av sammenheng i hverdagen deres. Ansatte jobber kontinuerlig med å lese barnas signaler og gi barna mange opplevelser og erfaringer med at vi er der for dem. Vi jobber med tilknytningen fra barna til oss ansatte, ved å være sensitive, lydhøre og høyst tilstedeværende for alle små i barnegruppa. Vi deler oss inn i mindre grupper, for å kunne skape mer ro og oversiktighet for alle.

Meg selv og familien min:

Foreldre tar med bilder av barnet og familien. Vi lager et «hus», som skal henge på barnets plass i fingarderoben. Disse bildene kan vi kikke på sammen med barnet, og det vil være en trygghet for barna- både for de nye barna og de som har gått på avdelingen lenge.

Foreldresamarbeid:

Det er viktig at dere forteller oss hvis barnet har hatt spesielle opplevelser, sovet dårlig, spist lite frokost ol, slik at vi kan ta hensyn til dette og ta det med i våre vurderinger vedrørende barnets form i barnehagen. Et åpent og gjensidig samarbeid og en god dialog mellom foreldre og ansatte, er det beste for barnas trivsel i barnehagen!

Østerøy Naturbarnehage
Månedspan for august:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31	29	30	31	1	2	3	4
32	5	6	7	8	9	10	11
33	12 PLANLEGGINGS DAG BHG STENGT	13 PLANLEGGINGS DAG BHG STENGT	14 VELKOMMEN TIL NYTT BARNEHGEÅR!	15	16	17	18
34	19	20	21	22	23	24	25 BLI KJENT DAG I LAVVOEN (SU)
35	26	27 SU-MØTE KL.1700 STYREMØTE KL.1800	28	29 FORELDREMØTE KL.1800	30	31	1

SEPTEMBER

Tema: Vennskap, følelser og tilvenning

Rammeplan:

Kommunikasjon, språk og tekst:

Barnehagen skal bidra til at barna uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.

Kropp, bevegelse, mat og helse:

Bli trygge på egen kropp, få en positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser.

- Vi deler oss i leke og aktivitetsgrupper- det skaper trygghet og mer ro
- Gjennom samlingsstund, sang, konkrete og formingsaktiviteter jobber vi med temaet
- Barna starter med turer i nærmiljøet:
 - smake på bær
 - kjenne på/ta på
 - bruke kroppen og sansene aktivt

- Personalet skal støtte barnas selvfølelse, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov

-Vi har fokus på å gjøre barna trygge
-Vi skaper en god relasjon med dem og jobber kontinuerlig med å tolke barnas signaler og følelsesuttrykk

Østerøy Naturbarnehage
Månedspan for september:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
36	2 PERSONALMØTE	3	4	5	6	7	8
37	9	10	11	12 HØSTSUPPE FOR HELE FAMILIEN KL. 1500-1630	13	14	15
38	16 BRANNVERNSUKE	17 BRANNVERNSUKE	18 BRANNVERNSUKE	19 BRANNVERNSUKE	20 BRANNVERNSUKE	21 DUGNAD KL.0900-1400	22
39	23	24	25 FORELDREKAFFE KL.1530-1630	26	27 FOTOGRAFERING KL.0900	28	29
40	30	1	2	3	4	5	6

OKTOBER

Tema: Forut og ville dyr

Rammeplan:

Etikk, religion og filosofi:

Utvikle interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

- Barna skal få erfaring og kjennskap til andre kulturer og dagliglivet til barn i andre land
- Barna blir kjent med figurer og ville dyr fra Forut
-sjiraffen Suala og apekatten Monki.
- Barneaksjonen Forut:
Vi hører på sanger, vi danser og leker med ulike dyr.
- Vi går på turer i det flotte nærområdet vårt
- Personalet skal bidra aktivt til at barna blir glade i naturen og fremme og støtte opp om barnas iboende nysgjerrighet rundt det de er opptatt av når de leker ute.

FORUT er en norsk bistandsorganisasjon som jobber for å medvirke til sosial mobilisering av fattige og undertrykte i deres kamp for bedre levekår og grunnleggende menneskerettigheter, gjennom bistandstiltak, holdningsskapende virksomhet og politisk bevisstgjøring. Hvert år tilbyr FORUT et pedagogisk opplegg for barnehager, barneskoler og SFO/AKS om livet til barn i FORUTs samarbeidsland i Afrika og Asia. Dette gir kunnskap om globale forskjeller, ulikheter og sammenhenger på et nivå som barn i Norge forstår og synes er spennende.

FORUT Barneaksjonen (24/25):

Bli med til Hamphless (6) som bor i Malawi som kalles «Afrikas varme hjerte». Lær om trygge barn, det livsviktige vannet og ville afrikanske dyr. Spellemannsvinnerne Silje og Maria har laget ny, fantastisk musikk til årets aksjon!

Østerøy Naturbarnehage
Månedspan for oktober:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
40	30	1 PERSONALMØTE	2	3	4	5	6
41	7 <i>Skolens høstferie</i>	8 <i>Skolens høstferie</i>	9 <i>Skolens høstferie</i>	10 <i>Skolens høstferie</i>	11 <i>Skolens høstferie</i>	12	13
42	14	15	16	17	18	19	20
43	21	22 PLANLEGGINGSDAG BHG STENGT	23	24 FN DAGEN FORUTFESTIVAL KL.1500-1630	25	26	27
44	28	29	30	31 PERSONALMØTE		2	3

NOVEMBER

Tema: Form og farger

Rammeplan:

Kunst, kultur og kreativitet:

Personalet skal tilrettelegge for samhørighet og kreativitet, ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

- Barna skal få tilgang til ulike rom, ting og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer
- Vi maler med svamp, malekost, fingre og noen ganger føtter!

I slutten av måneden begynner vi med juleforberedelser og gaver, og har frampek mot jul! Vi starter i november- for å skape ro og glede rundt aktivitetene!

Østerøy Naturbarnehage
Månedspan for november:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
44	28	29	30	31	1	2	3
45	4	5	6	7	8	9	10
46	11	12 SU-MØTE KL.1700 STYREMØTE KL.1800	13	14	15	16	17
47	18	19	20	21	22	23	24
48	25	26	27 PERSONALMØTE	28 TEMAFEST	29	30	1

DESEMBER

Tema: Advent og Jul

Rammeplan:

Etikk, religion og filosofi:

Vi markerer merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven.

Kunst, kultur og kreativitet:

Barna tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede.

- Vi har felles adventssamling hver dag
-det skaper samhold og er et høydepunkt for alle
- Vi trekker bilder av barna, som vi henger opp i vinduet
- Vi snakker om, leser og synger om julen og nissen
- Vi tenner adventsstaken og teller ned til julaften

Nisse-lunsj for barna

Vi kler oss ut som nisser med rødt tøy og nisselue, og spiser deilig nissegrøt

Hovedfokuset vårt er å skape en rolig, stemningsfull og god førjulstid for barna.

Østerøy Naturbarnehage
Månedssplan for desember:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
49	2	3	4	5 NISSEFEST FOR BARNA	6	7	8
50	9	10	11	12	13 LUCIA MARKERING KL. 0930 (bare for barna)	14	15
51	16	17	18	19	20	21	22
52	23	24 JULAFTEN BHG STENGT	25 1.JULEDAG BHG STENGT	26 1.JULEDAG BHG STENGT	27 BARNEHAGEN ER ROMJULSSTENGT	28	29
53	30 BARNEHAGEN ER ROMJULSSTENGT	31 NYTTÅRSAFTEN BHG STENGT	1 1.NYTTÅRSDAG BHG STENGT	2 PLANLEGGINGSDAG BHG STENGT	3	4	5

JANUAR

Tema: Eventyr, fugler og samene

Rammeplan:

Natur, miljø og teknologi:

Barnehagen skal legge til rette for at barna får kunnskap om dyr og dyreliv.

Kommunikasjon, språk og tekst:

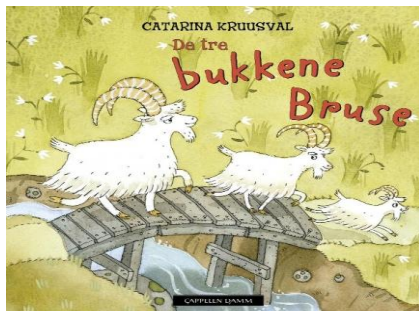
Barnehagen skal bidra til at barna får oppleve spenning og glede ved høytlesning, fortelling og samtale.

Eventyr

-Vi vil ha friheten til å velge eventyr og fortellinger og bruke dem som utgangspunkt for å jobbe med

-Dette basert på barnas alder, interesse, forutsetninger og interesse.

Eksempelvis: Lille Larven Aldri mett, Skinnvotten, Karius og Baktus og De tre bukkene bruse, og andre innspill vi vil introdusere for barna.

- Vi utforsker og eksperimenterer med snø, is og vann.
- Vi bruker årstiden som et utgangspunkt for å gi barna erfaringer med variasjoner i årstidene og bruker barns medvirkning for å se hva som fanger barna.
- De eldste barna er med på å lage mat til fuglene som kan streve med å finne nok mat på vinteren.

Østerøy vinterleker arrangeres når vi har snø i løpet av januar eller februar.

Østerøy Naturbarnehage
Månedspan for januar:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
1	30 BARNEHAGEN ER ROMJULSSTENGT	31 NYTTÅRSAFTEN BHG STENGT	1 1.NYTTÅRSDAG BHG STENGT	2 PLANLEGGINGSDAG BHG STENGT	3	4	5
2	6	7	8	9	10	11	12
3	13 PERSONALMØTE	14	15	16	17 FRIST FOR INNLEVERING AV VINTERFERIELISTER	18	19
4	20	21	22	23	24	25	26
5	27 SAMENES UKE	28 SAMENES UKE	29 SAMENES UKE	30 SAMENES UKE	31 SAMENES UKE	1	2

Østerøy vinterleker arrangeres når vi har
snø i løpet av januar eller februar

FEBRUAR

Tema: Eventyr

Rammeplan:

Kommunikasjon, språk og tekst:

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får oppleve spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale.

- Vi bruker også denne måneden bøker, konkrete, bilder, film, sang, drama og ulike formingsaktiviteter for å introdusere temaet til barn
- Barns medvirkning styrer hvordan vi jobber med temaet, og hva vi ser fenger barna
- Vi jobber etter årstidene og bruker naturen som skattekiste i arbeidet vårt
- Vi leker og eksperimenterer med vann og is

Østerøy Naturbarnehage
Månedspan for februar:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
5	27 SAMENES UKE	28 SAMENES UKE	29 SAMENES UKE	30 SAMENES UKE	31 SAMENES UKE	1	2
6	3 SAMENES UKE	4 SAMENES UKE	5 SAMENES UKE	6 SAMENES NASJONALDAG 	7	8	9
7	10	11 SU-MØTE KL.1700 STYREMØTE KL.1800	12	13 PERSONALMØTE	14	15	16
8	17 <i>Skolens vinterferie</i>	18 <i>Skolens vinterferie</i>	19 <i>Skolens vinterferie</i>	20 <i>Skolens vinterferie</i>	21 <i>Skolens vinterferie</i>	22	23
9	24	25	26	27 Temafest- mer info kommer	28	1	2

MARS

Tema: Eventyr

Rammeplan:

Kommunikasjon, språk og tekst:

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får oppleve spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale.

- Vi bruker også denne måneden bøker, bilder, konkreter, film, sang drama og ulike formingsaktiviteter for å gjøre barna kjent med temaet eventyr
- Vi har erfart at det er viktig å holde på med et tema over tid, for barna

- Frampek mot påske

Barnas flotte «DE TRE BUKKENE BRUSE»

Østerøy Naturbarnehage
Månedspan for mars:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
9	24	25	26	27	28	1	2 FASTELAVN
10	3	4	5	6 FORELDREMØTE KL.1745 ÅRSMØTE KL.1930	7	8	9
11	10	11	12	13	14	15	16
12	17	18 PLANLEGGINGSDAG BHG STENGT	19	20	21	22	23
13	24	25 PERSONALMØTE	26	27	28 FRIST FOR INNLEVERING AV PÅSKEFERIELISTER	29	30

APRIL

Tema: Gårdsdyr og påske

Rammeplan:

Natur, miljø og teknologi:

Barnehagen skal bidra til at barna får gode opplevelser med friluftsliv året rundt og at barna får være med på å lage konstruksjoner av ulike materialer.

Natur, miljø og teknologi:

Barnehagen skal legge til rette for at barna får kunnskap om dyr og dyreliv.

- Vi tar utgangspunkt i barnas store interesse for temaet gårdsdyr, spesielt sauer og naturligvis kylling og høne med tanke på påskehøytiden
- Vi bruker barnas interesser og ser hva de er opptatt av i øyeblikkene som oppstår i hverdagen og på tur
- Konkreter, formingsaktiviteter, turer, film, bok og sang er arbeidsmetodene våre
- Vi bruker sansene aktivt på tur og opplever overgangen fra vinter til vår
- Vi er ute og leter etter vårtegn

- Vi blir kjent med påseharen Rikki
- Vi lager påskepynt
- Vi nyter en herlig påskelunsj

Østerøy Naturbarnehage
Månedssplan for april:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
14	31	1	2	3	4	5	6
15	7	8	9	10 PÅSKELUNSJ FOR BARNA	11	12	13 PALMESØNDAG
16	14	16	16 BARNEHAGEN STENGER KL.1200	17 SKJÆRTORS DAG BHG STENGT	18 LANGFREDAG BHG STENGT	19 PÅSKEAFTEN	20 1.PÅSKEDAG
17	21 2.PÅSKEDAG BHG STENGT	22	23 PERSONALMØTE	24 FRIST FOR INNLEVERING AV SOMMERFERIELISTER	25	26	27
18	28	29	30 FAMILIEDAG KL. 1500-1630 (VÆRFORBEHOLD)	1	2	3	4

MAI

Tema: Gårdsdyr, blomster, småkryp og 17-mai

Rammeplan:

Natur, miljø og teknologi:

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna opplever og utforsker naturens mangfold.

Antall, rom og form:

Barna erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse.

- Barna skal få kjennskap til noen av våre blomster og insekter
- Vi er på oppdagelsesferd
- Vi lager og maler blomster og småkryp
- Vi bruker fantasi, kreativ tenkning og samtaler rundt det vi finner i naturen
- Vi markerer 17 mai
- Vi bruker fargene rødt, hvitt og blått i formingsaktiviteter

Østerøy Naturbarnehage
Månedspan for mai:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
18	28	29	30	1 ARBEIDERNE DAG BHG STENGT	2	3 DUGNAD KL.0900-1400	4
19	5	6	7	8	9	10	11
20	12	13	14	15 17.MAI FEIRING I BARNEHAGEN KL.1500	16	17 HURRA! 	18
21	19	20 PERSONALMØTE	21	22	23	24	25
22	26	27 SU-MØTE KL.1700 STYREMØTE KL.18.00	28 IDRETTSDAG FOR DE STØRSTE BARNA	29 KRISTI HIMMELFARTSDAG BHG STENGT	30 PLANLEGGINGSDAG BHG STENGT	31	1

JUNI

Tema: Gårdsdyr og sommer

Rammeplan:

Kropp, bevegelse, mat og helse:

Personalet skal være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og vi skal anerkjenne barnets mestring.

- Gi barna ulike sanseopplevelser
- Oppleve gleden ved å gå på tur-til ulike turmål!
- Gi barna mange erfaringer med kroppslig mestring
- Leke og eksperimentere med vann

Østerøy Naturbarnehage
Månedspan for juni:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
23	26	27	28	29	30	31	1
23	2	3	4	5	6	7 PINSEFTEN	8 1.PINSEDAG
24	9 2.PINSEDAG BHG STENGT	10	11	12 SOMMERFEST KL 1630-1800 FOR UGLER (5-ÅRINGENE) MED FAMILIE	13	14	15
25	16	17	18	19	20	21	22
26	23	24	25	26	27	28	29
27	30	1	2	3	4	5	6

JULI

Tema: Sommer og vannlek

Rammeplan:

Kropp, bevegelse, mat og helse:

Personalet bidrar til at barna opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer!

- Turer på stranda gir gode sanseopplevelser for barna!
- Vi leker og gleder oss over mye vannlek!
- Vi smaker på bær på tur!
- Vi er mye ute, men tar også pauser fra uteleken og har innelek 😊

Østerøy Naturbarnehage

Månedspan for juli:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
27	30	1	2	3	4	5	6
28	7	8	9	10	11	12	13
29	14 BARNEHAGEN	15 HOLDER	16 STENGT	17 HELE	18 UKA	19	20
30	21 BARNEHAGEN	22 HOLDER	23 STENGT	24 HELE	25 UKA	26	27
31	28	29	30	31	1	2	3

AUGUST

Tema: Tilvenning

Vi avslutter det gamle og starter et nytt barnehageår.

Vennskap er som
en kopp sjokolade,
den gjør deg varm
tvers igjennom!

Månedspan for august:

Uke Nr.:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31	28	29	30	31	1	2	3
32	4	5	6	7	8	9	10
33	11	12	13	14 PLANLEGGINGSDAG BHG STENGT	15 PLANLEGGINGSDAG BHG STENGT	16	17
34	18 VELKOMMEN TIL NYTT BARNEHAGEÅR!	19	20	21	22	23	24
35	25	26	27	28	29	30	31

